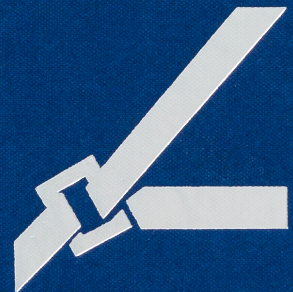
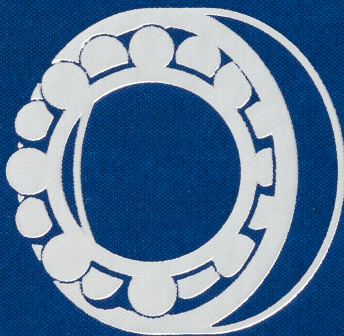
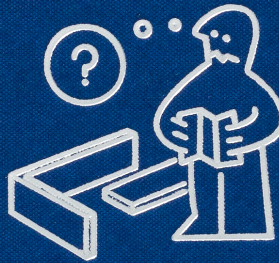

SVENSKA

INNOVATIONER SOM FÖRÄNDRAT VÄRLDEN

Henrik Berggren Eva Krutmeijer

MAX STRÖM

En frihetsmaskin

ROLLATORN

Aina Wifalk smittades av polio som tjuogoettåring. Det drabbade henne hårt men ledde så småningom till en av de viktigaste innovationerna för kroppar som behöver stöd i vardagen – rollatorn.

Året var 1949 och hon hade precis börjat studera till sjuksköterska. Sjukdomen kom smygande med halsont och trötthet, men övergick snart i kramper som strålade ner mot fötterna. Hon lades in på sjukhus och en månad efter de första diffusa symptomen kunde hon varken stå eller gå.

Sjukdomen tvingade Aina Wifalk att avbryta sina studier. Detta hindrade henne dock inte att studera vidare och så småningom få jobb som kurator på ett sjukhus. Det visade sig snart att hon var fantastisk på att hjälpa andra med olika former av funktionshinder. Självtog hon sig fram med hjälp av ett par höga käppar.

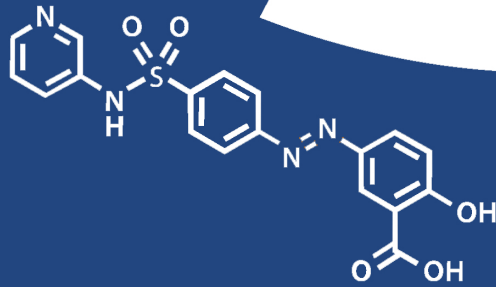
Wifalk var mycket drivande i välgörenhetssammanhang och grundade flera patientföreningar, bland annat för MS-sjuka och trafikskadade. I mitten av 1970-talet hade hon dock slitit ut sina axlar och hennes liv blev mer begränsat. På nätterna låg hon och funderade. Hur skulle hon kunna få tillbaka åtminstone något av sin rörelsefrihet?

Kanske inspirerades hon av de bokvagnar som hon sett att bibliotekarierna använde, kanske av den spark med stålmedar som var vanlig på vintern vid den här tiden. När hon hade sin idé klar i huvudet, en gästol med hjul, lämnade hon in idén till en statlig utvecklingsfond som både sköt till lite pengar och kopplade ihop henne med en konstruktör. Förutom fyra hjul skulle gästolen ha handtag och bromsar och den skulle gå att fälla ihop – Wifalk visste vad som var viktigt. Detta var 1978 och tre år senare startade tillverkningen.

I backspegeln kan vi konstatera att Aina Wifalks innovation blivit en riktig frihetsmaskin. Innan hon dog år 1983, femtiofem år gammal, kunde hon glädjas åt att rollatorn hade börjat spridas internationellt. Hon patenterade aldrig sin innovation eftersom hon ville att den skulle kunna spridas fritt. I Sverige använder var tredje person över åttio år denna innovation i dag, vilket gör Sverige till det rollatortätaste landet i världen.

Aina Wifalk drabbades av polio och fick svårt att gå. Hon löste problemet genom att konstruera en gästol som sedan utvecklats vidare till dagens rollatorer.

Inget annat land har i förhållande till sin folkmängd frambringat lika många omvälvande innovationer som Sverige. Här är historien bakom 50 fantastiska idéer, upptäckter och uppfinningar som förändrat världen.

